YENİ PARTİ
T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 10 Kasım 2026
Sayı: 1265

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

53116

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ecz. Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili

3 Kasım 2026'da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda iş kazalarını meydana gelmeden önlediklerini anlattı. Tespit edilen uygunsuzlukların yüzde 90'ının teftiş sırasında giderildiğini, 11.039 teftiş gerçekleştirildiğini, hayati tehlike bulunan 190 işyerinde işin durdurulduğunu söyledi. Altı gün sonra İzmir Aliağa'daki HABAŞ Demir Çelik Fabrikasında 17 işçi yaşamını yitirdi.

Bu on yedi ölümün ardından Bakanın yaptığı bir başka açıklama, denetimlerin neyi gördüğü ve neyi görmediği sorusunu daha da ağırlaştırdı: İşletmede daha önce ciddi bir sıkıntı belirlenmemişti. Oysa HABAŞ'ın kendi 2025 Sürdürülebilirlik Raporunda kayıp günlü iş kazalarının bir yılda 147'den 229'a çıktığı yazılıdır. Taşeron işçilerin geçirdiği kazalar 38'den 83'e yükselmiştir. Şirket çalışanlarında bir milyon çalışma saatine düşen kayıp günlü kaza sıklığı 22 iken taşeron işçilerde 39,34'tür. İşverenin kendi kayıtlarında büyüyen tehlike, Bakanlığın denetimlerinde karşılık bulmamıştır.

Raporda iş sağlığı ve güvenliği eğitim saatleri 2024'te 65.700, 2025'te 8.697 olarak açıklanmıştır: Bir yılda yüzde 86,8 düşüş. Şirket, 2.099 doğrudan çalışanı için 6 milyon 635 bin 748 çalışma saati bildirmiştir. Bu rakamlar işçi başına yaklaşık 3.161 saatlik yıllık çalışma yüküne karşılık gelmektedir. Çalışma süreleri, fazla mesailer, vardiyalar ve dinlenme hakları hangi denetimden geçmiştir? Bakım sırasında kullanılan kaldırma ekipmanları ve doğalgaz-oksijen hatlarının güvenliği kimler tarafından, hangi tarihlerde kontrol edilmiştir?

HABAŞ'taki tablo, ana metal sanayiinde yıllardır yaşananların parçasıdır. SGK verilerinin 2010–2025 toplamında 251 bin 767 iş kazası geçiren sigortalı kaydı, 432 işçi ölümü, 626 meslek hastalığı ve 3 milyon 165 bin 664 geçici iş göremezlik günü bulunmaktadır. On altı yıl boyunca her hafta ortalama 302 işçi kaza geçirmiş, yaklaşık iki haftada bir işçi yaşamını yitirmiştir. 2010–2017 döneminde 180 olan ölüm sayısı 2018–2025 döneminde 252'ye çıkmıştır. 2025'te kaza geçiren sigortalı sayısı azalırken işçi ölümleri 24'ten 31'e yükselmiştir.

Bakanın teftiş başarısı olarak sunduğu rakamların karşısında işçilerin ölüm ve yaralanma kayıtları durmaktadır. Asıl hesabı verilmesi gereken, kaç tutanak düzenlendiği değil, bilinen tehlikeler karşısında hangi tedbirlerin alındığı, hangi işverenlerin denetlendiği ve hangi kamu görevlilerinin sorumluluğunu yerine getirdiğidir. Bu bağlamda;

Tel: 0 312 420 58 42 Faks: 0 312 420 22 18 E-posta: gamze.tascier@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

53116

1. HABAŞ'ın Aliağa tesislerinde 2018–2026 yılları arasında Bakanlığınızca kaç iş sağlığı ve güvenliği teftişi yapılmıştır? Her teftişin tarihi, kapsamı, tespit edilen aykırılıklar, verilen süreler, uygulanan yaptırımlar ve sonraki kontrol sonuçları nelerdir? Bu teftişlerden kaçı önceden haber verilmeksizin gerçekleştirilmiştir?

2. Patlamanın ardından işletmede daha önce 'ciddi bir sıkıntı belirlenmediği' yönündeki açıklamanız hangi teftiş raporlarına dayanmaktadır? Önceki denetimlerde kaldırma ekipmanları, bakım-onarım işlemleri, gaz hatları ve patlama riskleri yönünden hangi incelemeler yapılmıştır?

3. HABAŞ'ın kendi raporuna göre 2024'te 147 olan kayıp günlü kaza sayısının 2025'te 229'a yükselmesi Bakanlığınızca hangi tarihte öğrenilmiştir? Bu yüzde 55,8'lik artış üzerine özel teftiş yapılmış mıdır; yapılmışsa hangi riskler saptanmış ve hangi önlemler zorunlu tutulmuştur?

4. Patlamaya karıştığı değerlendirilen tavan vinci ve kaldırma ekipmanının son periyodik kontrolü, bakım ve onarımı hangi tarihlerde, hangi yetkili kişi veya kuruluşlarca yapılmıştır? Kontrol raporlarında eksiklik veya uygunsuzluk tespit edilmiş midir; buna rağmen ekipmanın çalıştırılmasına kimler tarafından izin verilmiştir?

5. Patlamanın meydana geldiği alanda doğalgaz ve oksijen hatlarının yerleşimi, mekanik korunması, acil kesme sistemleri ve enerji izolasyonu hakkında hangi risk değerlendirmeleri bulunmaktadır? Bakım işi için çalışma izni, kaldırma planı ve acil durum prosedürü düzenlenmiş midir; bunların uygulanması kimler tarafından denetlenmiştir?

6. HABAŞ'ta 2021–2026 döneminde gerçekleşen ramak kala olayların, vinç arızalarının, gaz kaçağı bildirimlerinin ve bakım kaynaklı tehlike kayıtlarının yıllara göre sayısı kaçtır? İşçilerin, sendika ve iş sağlığı güvenliği kurulu temsilcilerinin yaptığı uyarılardan kaçı işverene ve Bakanlığınıza iletilmiş, hangi işlemler yapılmıştır?

7. HABAŞ'ın 2025 verilerine göre alt işveren işçilerinin kayıp günlü kaza sıklık oranı 39,34, doğrudan çalışanlarınki 22,00'dır. Bu farklılık üzerine Bakanlığınız hangi incelemeleri yapmıştır? Patlamada yaşamını yitiren ve yaralanan işçilerin kaçı asıl işverenin, kaçı alt işverenlerin çalışanıdır; görevleri ve çalışma statüleri nelerdir?

8. HABAŞ'ın bildirdiği 2.099 doğrudan çalışan ve 6.635.748 saatlik 2025 çalışma süresi, çalışan başına yaklaşık 3.161 saatlik yıllık çalışma yüküne karşılık gelmektedir. İşletmedeki fiilî haftalık çalışma süreleri ve yıllık fazla çalışmalar kaç saattir? 45 saatlik yasal haftalık süreyi ve yıllık fazla çalışma sınırlarını aşan kaç işçi tespit edilmiştir; hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

9. Şirketin raporunda iş sağlığı ve güvenliği eğitim süresi 2024'te 65.700 saat, 2025'te 8.697 saat olarak açıklanmıştır. Yüzde 86,8'lik düşüşün nedeni nedir? Doğrudan çalışanlar ile alt işveren çalışanlarına verilen eğitimlerin kişi sayısı, süresi, konusu ve gerçekleşme kayıtları Bakanlığınızca incelenmiş midir?

Tel: 0 312 420 58 42 Faks: 0 312 420 22 18 E-posta: gamze.tascier@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

53116

10. HABAŞ'ın raporunda 2022–2024 yılları için bildirilen kaza sıklık oranları, aynı tabloda verilen kaza sayıları ve çalışma saatleri üzerinden yeniden hesaplandığında farklı sonuçlar vermektedir. Bakanlığınız bu göstergeleri doğrulamış mıdır? İşyerinin iş kazası ve çalışma saati kayıtlarında eksik, hatalı veya gerçeğe aykırı bildirim saptanmış mıdır?

11. Patlamadan sonra görevlendirilen iş başmüfettişleri hangi incelemeleri yürütmektedir? İdari soruşturmanın hangi tarihte tamamlanması öngörülmektedir? İşveren, işveren vekilleri, iş güvenliği hizmeti sağlayıcıları veya denetim görevini yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında başlatılmış idari işlem var mıdır; varsa kapsamı nedir?

12. 2010–2025 yıllarında ana metal sanayiinde kaydedilen 251.767 iş kazası geçiren sigortalı, 432 ölüm, 626 meslek hastalığı ve 3.165.664 geçici iş göremezlik günü için yıllara göre toplam sigortalı çalışan sayısı ve çalışılan saatler kaçtır? İş kazası, ölüm ve ağır yaralanma sıklıkları 100 bin çalışan ve bir milyon çalışma saati başına ne düzeydedir?

13. Ana metal sanayiinde 2010–2017 döneminde 180, 2018–2025 döneminde 252 işçi yaşamını yitirmiştir. Bu iki dönemde sektöre ayrılan iş müfettişi sayısı, teftiş sayısı, denetlenen işyeri ve çalışan sayısı, iş durdurma kararları ile uygulanmış idari para cezaları yıllara göre nasıl değişmiştir?

14. Ana metal sanayiinde 2024'te 24 olan iş kazası sonucu ölüm sayısı 2025'te 31'e yükselirken iş kazası geçiren sigortalı sayısı azalmıştır. Bakanlığınız ölümcül risklerdeki bu artış üzerine hangi özel denetim ve önleme programlarını uygulamıştır? 2026'da sektörde kaç ölüm ve ağır yaralanma kaydedilmiştir?

15. 2026 Ekim ayına kadar gerçekleştirildiğini açıkladığınız 11.039 teftişin kaçı ana metal sanayiinde yapılmıştır? Tespit edilen uygunsuzlukların yaklaşık yüzde 90'ının giderildiği hesabında hayati tehlike oluşturan ihlallerin payı nedir; giderildiği belirtilen bu ihlallerden kaçı sonraki kontrollerde tekrarlanmıştır?

16. 2010–2025 döneminde ana metal sanayiinde yalnızca 626 meslek hastalığı kaydedilmiş, HABAŞ ise 2025 için sıfır meslek hastalığı bildirmiştir. HABAŞ'ta metal dumanı, toz, gürültü, kimyasal maruziyet ve sıcaklık risklerine ilişkin kaç ortam ölçümü, sağlık taraması ve meslek hastalığı sevki yapılmıştır? Sektördeki tanı ve bildirim eksiklikleri için hangi önlemler alınmıştır?

17. HABAŞ faciasında yaşamını yitiren 17 işçinin hak sahipleri ile yaralanan işçiler için SGK tarafından hangi iş kazası tespit ve gelir/ödenek işlemleri başlatılmıştır? Kaç hak sahibine ölüm geliri veya aylığı, kaç yaralıya geçici ya da sürekli iş göremezlik ödemesi bağlanmıştır? İşverenin sigorta ve tazminat sorumluluğuna ilişkin Bakanlığınızın yürüttüğü işlemler nelerdir?

Tel: 0 312 420 58 42 Faks: 0 312 420 22 18 E-posta: gamze.tascier@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA